TENTAMEN MEDICUM INAUGURALE,

Ex Dono Auctoris

DE

RHEUMATISMO ACUTO:

QUOD,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *consensu,*

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ *decreto;*

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS, RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES GOULD, ANGLUS.

Ad diem 1 Septembris, hora locoque solitis.

——λόγος — ἐκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν,
Κἀκ' τῶν δοκούντων αὐτὸς, οὐ ταυτὸν σθένει. EURIP.

EDINBURGI:
TYPIS ACADEMICIS.
M,DCC,LXIV.

VIRO PRAESTANTISSIMO,

THOMAE GLASS,

APUD ISCAM DAMNONIORUM

MEDICINAE DOCTORI;

ARTE ET ERUDITIONE,

JUDICIO ET ACUMINE,

INSIGNI:

Hosce primos in Medicina Conatus,

grato animo,

et eo quo par est obsequio,

devovet

AUCTOR.

TENTAMEN MEDICUM

DE

RHEUMATISMO.

INTER morborum cohortem, qua praecipue homines obruuntur, nulli numerosiores sunt, quam ii qui suam originem a coeli varietatibus, et ab anni tempestatibus, ducunt: ex iis Rheumatismus infimum haud tenet locum; qui, ob frequentiam et soevitiam qua inter nostrates grassari consuevit, propter aëris mutationes subitas nostris regionibus accidentes, non parvam attentionem requirit. Qui, quamvis subito hominem de medio non tollit, si tamen in initio male tractetur, infrequenter non contingere potest, quin aeger, per reliquum vitae spatium, gravissimis admodum symptomatibus misere cruciatus laboret.

UTI almae hujus Academiae legibus morem geramus, quibus sancitum est, ut ii, qui ad Doctoratus gradum adspirent, et publicam sibi salutem permitti velint, scientiae et peritiae suae medicae specimen quoddam in apertum proferant; fert animus de RHEUMATISMO pauca

 differere;

differere: sed novi et inauditi quiddam proferre haud sperans, quo morbi natura vel curatio magis illustretur, historiam morbi, diversaque solummodo auctorum dogmata colligens, interque se comparans, probabiliora indigitare conabor. Lectores itaque rogatos esse velim, uti hancce dissertatiunculam animo benevolo aequoque legant, erroresque tum in stylo cum in materie tractandis condonent, et huic tentamini juvenis veritatem investigantis, melioraque edoceri cupientis, faveant.

MORBI HISTORIA.

Hicce morbus haud veteribus ignotus fuit, quanquam apud illos vestigia ejus adeo obscura inveniuntur, ut nihil certi ex illis statuere possimus; adhaec, quoniam omnes articulorum dolores, illi sub nomine Arthritidis comprehendere solebant.

Hippocrates dicit, "Cum articularis morbus detinet corporis articulos, ignis et dolor invadit, et brevis quidem et acutus evadit, sed minime lethalis. Junioribus magis quam senioribus contingere solet (α)." In posterioribus verbis Rheumatismum mihi innuere videtur.

Celsus

(α) Hippocrat. de Affectionibus, p. 524. edit. Foes.

CELSUS mentionem hujus morbi vix fecit: ſed veram podagram ſolum deſcripſiſſe, cum ait, "Hoc vitium raro vel caſtratos vel pueros ante foeminae coitum, vel mulieres, niſi quibus menſtrua ſuppreſſa ſunt, tentat (β);" niſi in verbis ſequentibus Rheumatiſmum tetigiſſe videatur, "Ubi ſentire coeperunt, ſanguis mittendus eſt; id enim inter initia ſtatim factum ſaepe annuam, nonnunquam perpetuam valetudinem praeſtat (β)."

ARETAEUS propius ad morbi naturam acceſſit, "At alias in alios articulos morbus articularis invadit: quibuſdam, in coxendices, et in alia quaedam membra, nonnunquam exiguus; quibuſdam in corporis omnis ambitum vagatur; tranſitus in dorſi thoraciſque muſculos fit; incredibile eſt, quam malum ſerpat; verum tendines et muſculi diſtentione dolorem patiuntur (γ)."

AVICENNA inter Arabes hoc vitium ſequentibus adumbravit: "Flatus eſt aliquando in tunicis muſculorum et villis, ſicut in colica flatuoſa, aut in tunicis muſculorum et ſubmembranis, et ſuper oſſa, aut in ipſo membro latitans, aut in muſculis in pectore (δ)."

ARS

(β) Celſ. lib. iv. cap. 24.

(γ) Aret. de cauſis et ſignis morb. diuturn. lib. ii. cap. 12. p. 66.

(δ) Avicenn. fen. i. lib. iii. tract. ii. cap. 7.

Ars medica primum inter Graecos Arabesque colebatur; et cum terra eorum, situ ipso, coelo aequabiliore et temperatiore fruebatur, hunc morbum haud ita frequenter inter eos accidisse verosimile est; et si unquam accidisset, adeo mitem fuisse (ε), ut cito fugaretur.

Rheumatismus, uti in hisce regionibus septentrionalibus, ubi

Boreas Caurusque, aut unde nigerrimus Auster
Nascitur, et pluvio contristat frigore coelum,

morbus quasi endemicus deprehenditur. Itaque, apud Medicos, qui hanc terram borealem incolebant, accuratiorem morbi historiam sperare liceat.

Primi inter recentiores, dolores circa articulos omnes, qui a Podagrae norma discrepabant, sub nomine Catarrhi vel Rheumatis comprehenderunt; et propter id, illis, a periculo, praxis haud fuit libera: quoniam humores in Catarrho frigida natura praeditos esse posuerunt, venae sectiones itaque pernegabant, et medelam calido regimine instituebant.

Botallus, inter Gallos, primus Medicorum fere omnium, torrenti se objecit; in duas species morbum divisit, scilicet, in calidam et frigidam; atque

(ε) Sic se res habet in Italia. *Hic ver assiduum atque alienis mensibus aestas.* Vide etiam Hillary on the diseases of Barbadoes.

atque medelam prioris repetitis (ζ) venae ſectionibus perfecit.

Post eum, Ballonius, morbum graphicè depinxit; et ſpeciei morbi, febri conjunctae, primum (η) Ρευματισμι nomen impoſuit, et bene a Catarrho et Arthritide diſtinxit.

Postea, ab omnibus deſcribitur. Aſt inter praeſtantiores, Riverius et Chesneau, hiſtoriam morbi tradiderunt; ſed aliis morbis implicaverunt, quibus minime convenit.

Sydenhamus, et poſt eum Hoffmannus, palmam ab omnibus fere auctoribus praeripuerunt: attamen hi etiam quoſdam morbos ſub nomine Rheumatiſmi retinuerunt, quibus hujus vitii genus haud apte conveniet.

Sed ſicuti olim omnes fere dolores artuum ad Catarrhum, ante tempora Botalli, referebant Medici, ita nunc ſub nomine Rheumatiſmi complectuntur; ſed quam alienum hoc ſit, poſtea elucefcet.

DEFINITIO.

Quam difficile ſit, morbi cujuſvis juſtam et accuratam tradere definitionem, genus et ſpeciem comprehendentem, eumque breviter aliis a morbis

(ζ) Botall. lib. de curatione per. m. s. cap. 12.

(η) Ball. Opera Omnia, vol. iv. lib. de Rheumatiſmo.

morbis diſtinguentem, nemini in re medica verſato non apparebit.

DEFINITIO enim morbi cujuſvis cognitionem omnium fere morborum requirit. Morbi autem, uti larvati incedunt, gnaros ſaepiſſime fallunt. Obſervationes porro, et morborum hiſtoriae, mire inter ſeſe diſcrepant, et ſaepe ſymptomatibus accidentalibus vel ineptiis infarciuntur. Multum itaque tyroni eſt condonandum, ſi non ad amuſſim definitionem exprımeret, qui plerumque inter auctores verſatur, obſervatione et experientia longa carens.

UTI nobis quidem videtur, *Rheumatiſmus eſt dolor juxta articulos potiſſimum; modo tumori et inflammationi conjunctus, modo non; qui non alteras corporis partes per conſenſum afficit, neque ex labe gentilitia procedit; ab acrimonia nulla ſingulari exortus; neque proclivitate ad Haemorrhagiam comitante.*

POSTEA per Diagnoſin planius patebit, morbum huncce ab omnibus fere aliis quibus immiſceri ſoleat, hac definitione diſtingui.

IN ordinando magnam morborum catervam, Botanicorum methodum in vegetabilium regno ſequitur Cl. SAUVAGES: hic Rheumatiſmum in claſſe ſeptima, inter morbos dolorificos, in ordine de morbis doloroſis vagis, et in genere ſecundo hujus ordinis, locavit; et definiit, " *Morbum*

ambulatorium

ambulatorium carnearum partium, ſeu muſculorum, iiſque profundum, et ſaepe periodicum dolorem eſſe (ϑ)." Sed hanc definitionem in noviſſimo opere poſtea mutavit; et alteram dedit, nempe, "*Rheumatiſmum eſſe diuturnum muſculorum, in artubus potiſſimum, dolorem, ſine Coryza, Raucedine ac Rheumate* (ι)." Iis vero non utimur definitionibus; quippe utraque earum morbos Rheumatiſmi naturae minime convenientes detinet, uti ſuo loco poſtea monſtrare conabimur.

Cognitionem morborum apta diſtributio faciliorem reddit. Sed quoniam fortè a nominibus genericis plurimi fallantur, maxime cavendum erit, ne morbos, qui in ſimilibus quibuſdam ſymptomatis concordare videantur, ſed cauſis methodiſque medendi admodum diſcrepant, ſub eadem claſſe, ordine, et genere includeremus. Plurimi auctores graviſſimi in hoc vitium inciderunt; Hoffmannus duas aliorum morborum ſpecies, haud propriè, Rheumatiſmi nomine comprehendit: nempe (κ) Rheumatiſmum ſcorbuticum et venereum. Störck Febri Intermittenti (λ) nomen Rheumatiſmi dedit. Cel. Sauvages

(ϑ) Pathol. Method. p. 317.

(ι) Noſolog. Method. vol. iv. p. 22.

(κ) Syſtem. Ration. tom. 2. p. 328. fol.

(λ) Annus Med. ſecundus, p. 129.

VAGES decem (μ) ſpecies enumeravit, quarum plurimae non ſolum ad alia genera, ſed etiam ad alias claſſes referri potuerunt; uti quae et curatione et cauſis a Rheumatiſmi natura prorſus abludunt. Nam, ſi Rheumatiſmum hyſtericum, vel ſcorbuticum, vel febricoſum, Rheumatiſmi veri ad inſtar tractares, omnia in pejus ruerent; quoniam ſinguli eorum diverſam medendi methodum ſibi vendicant. Sed omnia, quae contra haſce morborum divulſiones proferre poſſumus, perlongum enarrare foret. Si omnes Rheumatiſmi ſpecies nothae ad propria genera reducantur, Rheumatiſmus Acutus et Chronicus tantum reſtabunt, in quos is aptiſſimè dividi queat; qui variis nominibus, pro variis corporis partibus quibus inhaerent, gaudent.

MORBI SYMPTOMATA.

HICCE morbus, ut plurimum, graſſari compertus eſt menſibus Martii (ν) et Aprilis, vel Octobris (ν) et Novembris; ſed quovis anni tempore accidere poteſt, quando inſignes aëris ex frigore in calorem, vel ex calore in frigus, mutationes ſubitae

(μ) Noſol. Med. p. 24.

(ν) Vid. the Works of Clifton Wintringham, vol. ii. p. 239. 241, 4, 6.

(ξ) Störck Annus ſecundus, p. 112.

ſubitae contingant; aut ubi aër eſt frigidus, humidus, vel (ξ) nebuloſus.

Incipit laſſitudine (ο) et gravitate circa artus: non ultra augeſcunt quandoque haec ſymptomata; ſed per lenem lecti teporem et diaphoreſin proximo mane difflantur. Si vero morbus vehementius percuſſerit corpus, aegrotus de refrigeratione partium externarum conqueritur; horror et ſenſus frigoris aliquando per ſpinam dorſi, vel (π) per integrum corpus, ſentitur. Tum febris initium facit cum aeſtu circa praecordia, calore, inquietudine, ſiti, et anxietate; pulſus velox, plenus, durus evadit: ſpirandi difficultas his accedit; appetitus minuitur; lingua plerumque media parte cruſta ſubalbida obducitur; alvus pertinaciter clauſa eſt; urina craſſa (ρ), jumentoſa. Elapſo (σ) uno alterove die, vel paucis horis, immo ab initio aliquoties, dolores circa articulorum juncturas ſentiuntur, qui, ut plurimum, carpos et genua tentant; poſtea tumore inflammatorio articuli afficiuntur, cum rubore et tenſione; aliquando nulli tumores adſunt. "Plurimos aegros," inquit Cel. Störck, "vidi, valida febre Rheumatica laborantes, et nullus tamen

B men

(ο) Hoffman. Opera Omnia, vol. i. p. 318.

(π) Störck Annus ſecundus. (ρ) Ibid.

(σ) Sydenham. Opera Omnia, p. 272.

men tumor circa articulos aut alias partes obſervatus eſt, licet dolores fuerint et magni (τ)." Partes, ut plurimum, circa articulos, adeo rigidae deveniunt, ut ob dolorem atrocem minime moveri vel tangi ſe patiantur. Dolores noctu et lecti tepore ingraveſcunt, adeo ut noctes fere ſemper inquietae ſunt. Sanguis in morbi initio quibuſdam detractus, vel febre ineunte, cruſta flava tenaciſſima obducitur. Seri ratio ad inſulam habita in diverſis morbi temporibus diſcrepat; ſed aliquando id craſſum obſervatur, et virgula elevatum (υ) fila egiſſe.

Nonnulli ſpontaneos in ſudores (φ) ab initio incidunt: aliquando tamen ſine ſymptomatum remiſſione. Febris ad 7, 14, 20, 40, diem et diutius aliquando protrahitur; perraro autem ante quartum vel ſeptimum diem aegri levamen (χ) percipiunt: deinde ſenſim remittunt dolor et tenſio. Sed plagae doloribus affectae, diutiûs tumidae: et, poſt detumuerint, rigidiuſculae manent. Partes adeo tenerae ſunt, ut aëri expoſitae citiſſime recidivum morbum patiantur, iterumque dolores cum tenſione revocentur. Morbum, urinâ ſedimentum farinaceum habente, vel

(τ) Störck, Annus ſecund. p. 117. (υ) Ibid. p. 115.
(φ) Noſolog. Method. vol. iv. p. 22.
(χ) Störck, Annus ſecund. p. 116.

vel ſudoribus, vel diarrhoeâ, ſolvit Natura; vel Ars, ſanguinis miſſione.

Tali modo, ut plurimum, febris ſuum curſum percurrit. Sed aliquando dolores adeo atroces fiunt, ut delirium, ſubſultus tendinum, diramque aliorum malorum catervam producant, quae febrem in corpore valido ingentem comitari ſolent. Ægros obſervavi ultra viginti dies deſipuiſſe, doloribus tumoribuſque circa juncturas perdurantibus. Aliquando omnes articulos adeo morbus occupat, ut integrum corpus dolore et tumore affici videatur; et minimo etiam attactu tantus excitetur dolor, ut miſeri clamorem inhibere (ψ) non poſſint: et hominem novi, nocte bene ſe habentem, proximo autem mane expergefactum, cujus corpus totum rigeſcebat et dolebat, adeo ut ne vel minimum ſe movere potuerit; illius artus, ſi manu admota vel leviſſime eos tetigeris, dolore acuto afficiebantur, et ſtatim convellebantur. Aliquoties ab remiſſione febris, confluxiones in unam partem (ω) fiunt; et, apertura in hac facta, magna vis tenacis liquoris inſtar gelatinae erumpens, et per longum tempus exſtillans, obſervatur. Talis etiam materies in cadaveribus ſaepe circa juncturas reperitur. Sed, ut

(ψ) Ballonius, vol. iv. p. 315.

(ω) Störck, Annus Med. ſecundus, p. 129.

ut plurimum, ſi febris ceſſarit, et dolores tumoreſque circa articulos non cito evanuerint, ſed torpor et rigiditas ſupervenerit, tunc in Rheumatiſmum chronicum delabitur morbus.

HISTORIA Rheumatiſmi Acuti peractâ, ad Diagnoſin perveniamus.

DIAGNOSIS.

NULLA medicinae pars plus ſummum ingenium Medici et peritiam recludit, quam morborum dignotio: cum plurimis attamen premitur difficultatibus; quoniam quot quantique ſint homines quibus morbi accedunt, tot tantaeque larvae quibus hi teguntur. Sed in memoria ſemper teneamus dicta poëtae, "Quod nihil eſt tam difficile quin quaerundo inveſtigari poſſiet (α)." Omni itaque diligentia cauſae et ſymptomata ſigillatim ſunt perſcrutanda et conſideranda, ne, inter tot tantaſque diverſas formas quas morbi saepiſſime prae ſe ferunt, hallucinemur.

MAXIME quidem exoptandum foret, ſymptomata quaedam ſingulis in morbis ſemper in conſpectum venire, per quae unus morbus omnibus ab aliis facile dignoſci quiverit. Hujuſmodi perpauci: plerique, ex ſymptomatum ſyndrome; nonnulli,

(α) Ter. Heauton. Act iv. 2. 8.

nonnulli, non ex his ſolis, ſed ex cauſis iis conjunctis, dijudicari poſſunt. Recte quidem dicit Gaubius, "Quod ſi vetus Empiricorum Schola in his ſolis male acquievit, magis etiam culpandi ſunt recentiores, qui, cauſis remotis inſuper habitis, proximae tantum ſcrutinio ſeſe addicunt. Haec tamen ſaepe inacceſſa eſt, niſi evidentiores remotae praeluxerint (β)."

Inter morbos qui non infrequenter perſonam Rheumatiſmi gerunt, et cum quibus is ſaepiſſimè confunditur, Podagra, Scorbutus, Lues Venerea, Lumbago Haemorrhoidalis, praecipui ſunt.

Ex iis, Arthritis meritò primum conſiderari debet; cum hac enim, prae omnibus aliis morbis, ſaepius Rheumatiſmus falſò annumeratur.

Arthritis autem aetate, ſexu, temperie, cauſis, ſede morbi, ſymptomatibus, a Rheumatiſmo diſcrepat. Prior eſt morbus gentilitius; poſterior minime. Arthritis adultos (γ), ſenes; Rheumatiſmus juvenes, corripit. Ille viros frequentius quam mulieres; et has ſolum ferè circa tempus ubi menſes deſinere incipiunt: hic mulieres pariter hominesque laceſſit. Attamen hae generales notae quandoque fallaces ſunt; quoniam pueros,

(β) Pathologia, p. 32.

(γ) Ætas autem huic morbo ſubjecta, eſt a quinque annis ſuper triginta, celerius quoque aut tardius ex cujuſque natura aut ratione vivendi. Aretaeus, p. 67.

ros, (δ), immo et puellam (ε) sedecim annorum, vera Podagra laborasse, ex gravi auctoritate compertum habemus. Sed hoc nunquam nisi ex labe gentilitia contingit. Arthritidi, magni, crassi, quique otiosam (ζ), post consuetae exercitationis intermissionem, vitam degunt, opulenti et divites, saepius obnoxii sunt; parvi, graciles (η), macilenti, pauperesque, rarius: Rheumatismus exercitatos pauperesque, labore victum quaeritantes, frequenter occupat. Sed hae etiam regulae generales sunt fallaces, si podagrica diathesis intersit.

Ex causis fortassè magis elucescet morborum distinctio. A causis externis, nempe humiditate et frigore, plerumque inducitur Rheumatismus: altera ex parte, ab internis saepius producitur Arthritis; uti a diuturna tristitia et animi angore, a cura et sollicitudine intensa; at a vehementiore animi commotione et ira infertur desubitò paroxysmus; iisque frequentius, qui Baccho (ϑ), Veneri, gulae, nimium indulsere, contingit. Ex profunda etiam lucubratione, ab intermissione

(δ) Morgagni de sedibus et causis morbor. lib. ii. epist. lvii. § 4.

(ε) Praelect. Clin. Doctor. Cullen.

(ζ) Sydenham. Opera Omnia. de Podagra, p. 545.

(η) Junker Conspect. Med.

(ϑ) Utque Venus onerat vires, sic copia vini
Et tentat gressus, debilitatque pedes.

intermissione fluxuum sanguinis consuetorum, Haemorrhoidum et Mensium, saepe oritur.

LUXATIONES autem utrique occasionem praebere possunt; sed Arthritidem, nisi in corpore labe ista infecto, nunquam excitare valent.

DIAGNOSIS magis exquisita utriusque morbi ex symptomatibus Podagram praecedentibus desumitur. Rheumatismus desubito in hominem insilit: in Arthritide, per aliquot dies ante accessum, dolores spasmodici per articulos discurrunt; aegritudo atque somnolentia aegrum molestat; et aliquando, e contrario, noctes sunt inquietae; adest ventriculi cruditas atque apepsia, intumescentia quasi ventosa et gravitas, cum borborygmis. Haec indies augentur, donec detonet paroxysmus; appetitus voracitas seu prostratio pridie paroxysmi. Aliquando, ante accessionem, major ad venerem (ι) est proclivitas (κ); sensus hebetiores, sunt, dum

(ι) Van Swiet. vol. iv. p. 305.

(κ) Cum antecedentia modo memorata plenius descripserat Celeb. Van Swiet. sequentem observationem addit: Sed aliquando nihil horum praecesserunt, et prima tamen invasio nil minus opinantes occupat; sic ut saepius viderim sanos lectum ingressos media nocte evigilasse prae dolore: immo his diebus vidi robustum et in flore aetatis constitutum hominem, dum ex curru descendebat, momento temporis immanem dolorem sensisse,

dum instat paroxysmus; sub finem, acriore ingenio pollent.

In utroque morbo, dolores aliquoties sunt mobiles; sed in Arthritide, articulos integrè relinquunt; et viscera diris symptomatibus, pulmones asthmate, intestina torminibus, ventriculum nausea et vomitu, excruciant: in Rheumatismo, ab uno articulo ad alterum serpunt, et ruborem (A) ac tensionem post se relinquunt. In doloribus quod ad situm, et in tumoribus quod ad conspectum, morbus uterque convenire videtur. Attamen in Arthritide, dolor magis profundus quam in Rheumatismo esse reperitur. Alteruter quidem juncturas occupat: Arthritis autem plerumque has solas; dum Rheumatismus interea per tendinum musculorumque integumenta decurrit. Ille certis periodis atque temporibus revertitur; hic non ita.

Ex supra dictis patebit, cur in definitione nostra diximus, quod Rheumatismus "non *alteras corporis partes per* CONSORTIUM *afficit*, *neque ex* LABE GENTILITIA *procedit*.

SCORBUTUS

sisse, unde firmiter credebat distortionem vel subluxationem pollicis pedis causam doloris esse. Ast eventus docuit veram Podagram fuisse; nam post paucos dies sensim evanuit dolor, nullo relicto sui vestigio, et post annum rediit. Ibid. vol. iv. p. 288. (A) Syden. p. 272.

SCORBUTUS proxime noſtram attentionem depoſcit; quem reſpiciunt quamplurimi, ut (μ) cauſam Rheumatiſmi, et cum quo hic ſaepe commiſcetur.

UTRIQUE cauſas occaſionales praebent frigus atque humiditas; ut tempeſtas frigida, nebuloſa; decubitus humidis in lodicibus, *&c.* Praeterea, hyeme quam aeſtate, frequentior uterque; et his in regionibus ſeptentrionalibus, magis quam meridionalibus, graſſatur: ſed in his diſcrepat uterque, quoniam nullus aëris ſtatus aut mutatio, ſi non adſit diaeta animalis putreſcens, atque ſi deſit olerum penuria, Scorbutum producere valet (ν). Utrique ad articulos adſunt dolores, noctu ingraveſcentes. Hi dolores, utcunque ſimiles Rheumatiſmo ſunt, a cauſis tamen praegreſſis, vel a ſymptomatis in lucem prodeuntibus, diſtingui queunt. Nam in Scorbuto dolor niſi in provectiore ſtadio ſedem non figit; et tum plerumque ad dorſum, vel ad latus, pleuritidem (ξ) aemulans. Aliquando tendinum contractio, et circa genuum articulos debilitatio, in principio ſentiuntur.

SED ſequentia ubique Scorbutum denotant, quae ab initio eum comitantur, vel ejus acceſſum innuunt; ſcilicet, torpor inſolitus, et laſſitudo ſpontanea;

C

(μ) Hoffman. Hume, p. 165. et alii.

(ν) Lind on the ſcurvey, p. 124.

(ξ) Ibid. p. 158.

tanea; facies pallida, inflata; vaſcula, in palpebrarum labiorumque parte interiori, ſubviridi tincta colore conſpiciuntur. Pathognomonica vero ſunt, gingivae turgidae, ad tactum minimum ſanguinem evomentes; in morbi progreſſu, putridae laxaeque deveniunt:

Spiritus ore foras tetrumque exhalat odorem:

maculae ſubcaeruleae, lividae, ſugillationis a contuſione ad inſtar, integrum corpus aliquando, ſed plerumque inferiores artus, dehoneſtant. Alia ſunt ſymptomata quamplurima, quae proferre ſupervacaneum foret. Quando radices malum egerit altiores, tam immaniter furit, et adeo eſt conſpicua morbi indoles, ut neminem fallere queat.

Doloribus etiam aliquando Luem Veneream comitantibus, nomen Rheumaticorum ineptè ſaepe auctores impoſuerunt: ſicut autem dolores iſti haud infrequenter ſimilitudinem Rheumatiſmi prae ſe ferunt, differentias eorum indicare haud alienum foret.

Ex cauſis imprimis dignoſcerentur, ſi eas reſciſcere valeremus; ſed, ob aegrorum taciturnitatem vel pudorem, earum cognitionem ſemper attingere nequimus: licet vero cauſam illi celaverint, et ſigna ſilentio tranſiverint praeterita, plerumque tamen et alia ſymptomata, Lui Venereae propria, adſunt; nempe, fici circa anum, ulcera in faucibus, puſtulae cruſtaceae circa capilitii marginem,

ginem, obſervantur. Sed ex doloribus ipſis, morbos hoſce tentabimus dijudicare.

In Lue Venerea, medios artus, inter oſſium extrema, dolores occupant; vagi ſunt, et intervallis ſuperveniunt imparibus; aegros, tempore nocturno, lecti fotu tepeſcentes, uſque ad galli (*o*) cantum, miſere cruciant; tumque ferociam remittunt. In Rheumatiſmo, integumenta, uti antea diximus, tendinum muſculorumque circa juncturas doloribus afficiuntur: ſed, morbo uno alteri ſuperveniente, diagnoſis difficilior redditur; tum dolores medias artuum atque extrema percurrunt. Attamen hic quoque notae quaedam, utrique peculiares, obſervandae. In Lue, dolor magis volaticus, profundus, duriſſimas oſſium partes laceſſit: dolores etiam in Rheumatiſmo ſunt volatici; ſed articulatim ſerpunt, nunquam oſſium medias transfodiunt, et magis externi ſemper percipiuntur.

Exinde patebit ratio cur, in noſtra definitione, *Rheumatiſmum ab* Acrimonia *nulla ſingulari* diximus *oriri;* ſed, altera ex parte, Dolorem in Lue Venerea et Scorbuto, vel a Contagio immiſſo, vel ab Acri intus procreato.

Dolores adhuc alii ad Rheumatiſmi claſſem ſaepe referuntur, qui, noſtra ſententia, indole penitus ab illo diſcrepant: itaque, in definitione ſequitur;

(*o*) Sydenham.

ſequitur; *Nulla ad* HAEMORRHAGIAM *procli-vitate.*

SYMPTOMATA ex impeditis ſanguinis excretionibus orta, ſunt tam varia et anomala, ut, niſi cauſis cognitis unde oriuntur, vel effectibus antea expertis, ad unum vel alterum morbum parum certè referri poſſint. Qui enim evacuationibus ſanguinis, vel naturalibus vel ex arte inſtitutis, ante largiter adſueti fuerint, jam autem illas ſive ſuppreſſas ſive omiſſas negligunt, ii dolores pungentes et lancinantes circa vicinas regiones ſentiunt, in quibus impetum ſanguinis dirigit Natura (π). Si per uterum in foeminis, vel per vaſa haemorrhoidalia in alterutro ſexu, exſpectetur ſanguinis eruptio, dolores circa lumbos et dorſum; et, ſi ex naribus, capitis dolores Rheumatiſmum aemulantes, ſentiuntur: nec modo in locis vicinis, ſed quoque in aliis corporis partibus, dolores, Rheumatiſmi ſpeciem prae ſe ferentes, oriuntur. Mihi contigit foeminam delicatulam vidiſſe, quae, propter ſoliti fluxus haemorrhoidum obſtructionem, circa humerorum, cubitorum, carporumque juncturas, doloribus adeo miſere vexata fuit, ut vix ſe prohiberet quin ſaepiſſime exclamaret; ceſſavere autem hi omnes dolores, et reliqua incommoda, quamprimum ſolita haemorrhagia ſucceſſerat. In vero Rheumatiſmo

(π) Junker conſpectus medicin. p 25.

matiſmo autem aliter ſeſe res habet; quanquam enim ſanguinis excretiones recte proveniunt, dolores tamen non mitigantur. Utcunque hi effectus inter ſe conveniunt, certe pro diverſis habere debent, et diverſam omnino medendi methodum expoſcunt. Cauſis et effectibus horum morborum rite perpenſis, haud male inferri poteſt, quod hi dolores admodum naturâ inter ſe diſcrepant, nec recte ſub eodem nomine veniunt.

Ex ſymptomatibus in Arthritide, Scorbuto, &c. obſervatis, inter ſe et cum Rheumatiſmi hiſtoria comparatis, cuiquam in re medica verſato patebit, quod muſculorum dolores, et *in artubus* potiſſimum, ſola *diuturnitate* nequaquam dignoſci poſſunt: ſed omnes auctorum hallucinationes, qui hunc morbum circumſcripſerunt, aliiſque morbis implicuerunt, ſigillatim refellere, nimium olei temporiſque conſumeret, limiteſque hujuſmodi tentaminis excederet.

CAUSAE REMOTAE.

RHEUMATISMI Cauſae remotae quamplurimae admodum et diverſae apud auctores recenſentur: et non mirum, ſi turbam morborum ſpectemus cui nomen Rheumatiſmi dederunt! Sed, his morbis ad ſuas claſſes reſtitutis, cauſae, quae morbum reapſè excitant, in molem minorem reducentur; has vero tantum adducemus.

CAUSA

Causa Praedisponens ea vocari potest, quae corpus magis sensibile frigoris actioni reddit. Frigus corpori tali conditione constituto applicatum, pro Causa sola Occasionali spectandum est, sine qua morbus nunquam suum caput extulisset.

Rheumatismus per omnes grassatur: sed homines quos frequentius tentat, sunt vel vegeti, aetate florescentes, et plethorici, qui ob sensilitatem; vel convalescentes, qui ob debilitatem, ab hisce causis occasionalibus magis afficiuntur.

Non ab re foret, breviter indicare, quomodo frigus hunc morbum, et quibus praesertim conditionibus, inducere valeat: hae autem conditiones respiciunt vel frigus applicatum, vel corpus cui applicatur. Corpus humanum in aëre seipso frigidiore semper fere vivit: vel si etiam aurae frigidiori pedetentim exponeretur, mirabili frigoris gradui assuefieri posset; quoniam frigus stimuli vicem gerit, quo systema vasculosum in crebriores contractiones incitatur, et corpus compactum, firmum, ac agile redditur. Sic, si aliquis in balneum frigidum se praecipitem dat, et citissime emergit, constrictio in summam corporis ab aquâ inducta majorem sanguinis copiam ad interiores corporis partes statim repellit; quâ cor, in contractiones frequentiores incitatum, sanguinis circuitum iterum ad exteriora intendit; unde constrictio removebitur, et corpus incalescet et vigebit.

Robusti,

Robusti, quoties corpora laboribus vehementioribus exercent, ſanguinis celeritatem, corporis calorem, intendunt; eorum vaſa ultra naturalem diametrum diſtenduntur atque turgeſcunt. Sed quo fervidius, eo ſenſilius corpus actioni frigoris devenit. Itaque, ſi talia incautè frigidiori aurae corpora exponantur, vaſa, ſanguine diſtenta, calida et magis ſenſilia, validè conſtringentur, et eorum artus occupat Rheumatiſmus.

Homines etiam a diuturno morbo convaleſcentes, corpora ſua ſenſiliora aëris mutationibus habent: et reverà, a minori frigoris gradu, multo citius male afficiuntur, quam illi qui mediocri ſanitate gaudent; quapropter patet ratio, cur tales prae caeteris hoc morbo plectantur.

Praeterea, ſi quis ſubito corpus, antea calefactum, majori frigori exponat, quam quo verſari ſolitum eſt; uti ſi aliquis, ex cubiculo tepido confeſtim ſe rapiens, aquiloni corpus exponat; morbum procul dubio experiret.

Sed multo citius et fortius agit, ſi, fluminis ad inſtar, frigidus aër corpus concuteret: uti alicui tepido in cubiculo ſedenti, corpore calore facto ſenſibiliore, ſi frigidi aëris aura in quandam corporis partem, ex oſtii vel feneſtrae rima, dirigatur, pars illa, quae ictum aëris acceperat, magis afficietur; et mirum equidem foret, ſi Rheumatiſmo non corriperetur. Quoniam vapor tepidus, noſtris

noſtris e corporibus exhalans, et quo, ad modum atmoſphaerae, circumfundimur, ab aëre ſtagnante, tranquillo, et frigidiore, non tam cito penetratur, quam a vento frigidiuſculo, quo vapor ſubito difflatur, et frigus continenter corpori applicatur.

Frigus etiam, corpori tali modo admotum, ut unam modo partem afficiat, morbum inducit. Sic, ſi quis temerè nudum pectus, vel articulum, vel ullam aliam partem, tegi conſuetam, frigori objiceret, longe citius, quam ſi integrum corpus expoſuerit, morbo plecteretur.

Frigus vim majorem agendi acquirit, ſi humiditati conjungitur; corpora enim, ſub exhalationis ſtatu, frigus producunt intenſum. Iis igitur frequentius contingit Rheumatiſmus, qui uvidum induunt induſium, quo frigus perpetuo generatur, cutique applicatur; et illis etiam qui laete viridia in gramina deponunt membra, molleſque ſub arbore carpunt ſomnos: unde ruricolis incautis, militibuſque, non raro inſilit.

CAUSA PROXIMA.

Historia et Cauſis remotis bene penſitatis, Cauſam hujus morbi proximam, intenſiorem Sanguinis Impetum in Vaſa obſtructa, eſſe liquebit. Obſtructio ab aucta vaſorum contractione propria oritur; quae cum forte ſpaſmodica ſit, dolorem

lorem infert; et proinde ſyſtema vaſculoſum in crebriores contractiones excitat, impetumque ſanguinis in has plagas intendit: cum vero hic impetus, vaſa dilatando, dolorem priorem et ſtimulum adauget, morbus, partim a ſpaſmo primario, partim a dolore in diſtentis vaſis excitato, producitur. Dolor, tumor, et tenſio partis affectae, et febris ab his orta, Rheumatiſmum ex genere morborum inflammatorio eſſe commonſtrant. Sed, dum phlegmon in membrana adipoſa, ſuppurationi apta, ſedem figit, Rheumatiſmi inflammatio in arteriis membranarum ligamentorum, tendinum, muſculorumque, ſuppurationi non idonearum, collocatur (*p*).

D Plurimi

(*p*) Doctiſſimus Haller dolorum ſedem in ipſa cute vel nervis ſubcutaneis collocat; quoniam ligamenta, capſulas glandulaſque Harveſianas, omni ſenſu carere aſſeruit, et nervis deſtitui. Sed eam in cute non haerere comprobatur, quia aegri ſaepiſſime facile tactum ferre poſſunt: et ligamenta non omnino nervis deſtitui certum eſt; quum Celeb. noſter Profeſſor, Monro Jun. nervos, ligamenta rotunda carpi et genu intrantes, ſaepe nobis monſtravit. Porro, quamquam haec ligamenta non tam acuto ſenſu, in ſano corpore, quam quaedam aliae corporis partes, praedita ſunt; nihilominus, ubi liquor ſub eorum membranis cumulatur, aut ubi inflammatione afficiuntur, vel morbo relaxantur, ſenſu exquiſitiſſimo fruuntur: ut cuipiam

Plurimi auctores, proximam hujus morbi causam in materie viscida et gelatinosa, quae partes et vascula juxta posita acredine sua vellicat, contineri, et sic febrem doloremque excitari, putant: hi dogmata sua, primo, ex inspectione sanguinis, pellicula inflammatoria obducti, et magna

seri

cuipiam consideranti apparebit, quot mala ex fungo articulorum defluant, ubi miseri doloribus acutissimis adeo excruciantur, ut neque se movere, neque dormire, possint.

Non alienum mihi videtur, hic opinionem Doctoris Limbourg, de Rheumatismi sede, adnotare. Ponit, materiem Rheumatismi et Arthritidis in duobus diversis vasorum systematibus contineri; dicens, "L'acrité Rheumatique est plus grossiere que l' Arthritique; et qu' elle agit dans plus de vaisseaux, et surtout en ceux d' un plus gros calibre que ceux, sur les quelles agit la matiere goutteuse, qui n' agit point sur les vaisseaux sanguine directement: d' ou l'on voit que le Rheumatism est plus facile a guerir que la Goute; parcequ' il a son siege dans les vaisseux plus faciles à pénétrer." Tum ille dicit, "Si la matiere de l' une pénétre le siege de l' autre, comme si l' humeur goutteux agit notablement sur les chairs, c' st un Rheumatism anomale, qu' on nomme Rheumatism goutteux, c' est à dire, dependant de Goutte; si la matiere Rheumatique force les parties les plus intimès des jointures, et s' y fixe principalement, elle fait une Goutte Rheumatique." Dissertation sur les douleurs vagues, p. 31.

feri copia abundantis; fecundo, e materia gelatinofa circa juncturas inventa, ftabilire conantur.

1. Hypothesis, ex pelliculae inflammatoriae praefentia defumpta, eft admodum fallax; quoniam haec pellicula per curfum morbi femper non adeft: porro, quamvis adfit, nihil alienum a fanguinis natura habet; fed feceffio ejus, poft detractionem, vel detrahendi modum, ex multis circumftantiis pendet. Praeterea nil in Rheumatifmo peculiare habet; quippe quae aliis in morbis inflammatoriis invenitur: quinetiam, in aliis majoribus obftructionibus, nempe ex vinculo in brachium injecto, vel in gravidarum, immo et faniffimorum (σ) fanguine, haec pellicula faepe reperitur. Denique fanguis in hujus morbi principio detractus, ut plurimum, neque cruftam inflammatoriam, neque majorem feri copiam quam in fanguine faniffimo, manifeftat. Haud igitur quatenus caufa, fed morbi epegenomenon, haec fpectari debet.

2. Materies gelatinofa circa articulos reperta rem minimè probabit; quoniam haec materies, nifi poft febrem excitatam, vel nifi morbus diu

(σ) Ab expertis viris certius accepi, Inter illos qui fanitatis folum tuendae caufa fanguinem mittunt, in fanguine eorum qui recta funt valetudine, et qui diu poftea valere perftiterunt, cruftam illam faepius apparere. Differt. Inaugural. ingeniof. Dr. Butt. p. 35.

diu perduraverit, nunquam invenitur: uti ex hiſtoriis Celeber. MORGAGNI, STÖRCK, et LIEUTAUD, comprobatur.

CAUSA hujus morbi datâ, haud erit difficile rationem ſymptomatum dare: ſed, omnia ſigillatim exponere, nos in ſubtilia induceret, et limites hujus Tractatuli nimis extenderet.

PROGNOSIS.

PRAESAGIA hoc in morbo ex tribus conditionibus ſequentibus deſumi poſſunt.

1*mo*, *Ex vehementia ſymptomatum.*] Quo leniores ſunt dolores, et quo mitior ab his orta febris, eo facilior morbus curatur. Topicus (τ) minus diſcriminis habet; ſed univerſali pertinacior: diuturnior etiam, ſi ad Iſchium (υ), quam ſi ad alias partes, ſedem collocat. Febre profligata, ſi aeger aurae frigidiori ſe exponeret, citiſſimè (φ) recidivam pateretur; at recidiva aliis difficiliùs curatur. Qui ſemel morbum perpeſſus eſt (χ), prae caeteris, inſultibus ejus opportunior. Quo magis intenditur febris, eo periculoſior. Tumoribus ſubito detumentibus, febre adhuc

(τ) Lieutaud Precis de la Medicine pratique, p. 123

(υ) Boerhaavii Praxis Medica.

(φ) Störck, Annus Med. ſecund. p. 114.

(χ) Monro's Diſeaſes of the Army, p. 150.

adhuc vigenti, res in angustia. Quamdiu in externis corporis partibus dolores (ψ) versantur, et febris non admodum urget, tamdiu aeger in nullum vitae periculum incidit; sed, quando adeo atroces fiunt, ut febris ingens accendatur, quae cerebrum delirio, pulmones dyspnoea, corripit, tum prognosis admodum infausta evadit. Febris per diarrhoeam, per urinam crassam ac copiosam, per sudorem integrum corpus occupantem, solvitur. Tumore, dolore, et febre, subito remittentibus, ubi morbus integrum corpus occupaverit, lymphae gelatinosae (ω), vel ad scapulas, vel ad humeros, vel ad alias corporis partes, confluxione solvitur.

2*do*, *Ex subjectis morbisve quibus supervenit.*] Quo morbi sunt simpliciores, eo faciliores curantur. Itaque, si Arthritidi, Scorbuto, &c. Rheumatismus conjungitur, difficilior redditur medela. Morbus, in senescentibus quam in junioribus, in debilitatis quam in vegetis, citius in chronicum delabitur.

3*tio*, *Ex Morbi duratione.*] Vetus est dictum, a tempore HIPPOCRATIS ad hunc usque diem traditum, quod morbi recentes diuturnis citius fugantur. Si Rheumatismus in principio ritè tractatur, omni periculo vacat, et cito sanatur; si imperitè,

(ψ) Hoffman. Opera Omnia, vol. i. p. 320.
(ω) Störck. p. 115.

peritè, in chronicum delabitur: et, si per menses aliquot duraverit, difficillime curatur; quoniam plerumque torporem, contractionem et immobilitatem, artubus quibus affigitur, conciliat; unde aeger infelix omni motu privatur. Rheumatismus sese in Arthritidem nunquam mutat: nunquam in suppurationem abit.

RATIO MEDENDI.

POST diagnosin et prognosin peractas, methodus medendi nunc solum perpendenda restat.

RHEUMATISMUS Acutus, morbus est inflammatorius, uti antea probavimus; itaque Indicationes sequentes instituendae sunt:

1*mo*, *Sanguinis impetum minuere.*

2*do*, *Obstructiones tollere.*

3*tio*, *Vires refocillare.*

I. PRIMAE Indicationi methodi diversae inserviunt, quae variari debent, prout morbus in suis insultibus discrepat. Una methodus, quando morbus recens ac mitis est, usurpari debet: altera, si universalis est, et porro si ex pluribus partibus dolore affectis oritur: tertia, si singulari solummodo parti sedem affixerit.

Ex morbi historia patet, quod aliquando adeo mitis evadit, ut leni lecti tepore, blandis diaphoreticis,

reticis, et diluentibus, proximo mane fugatur. Quandocunque igitur talis occurrit, venae fectionem inftituere haud opus erit. Quando autem febris a doloribus excitata vehemens eft, et corpus admodum exagitat, fanguinem ex brachio mittere, voto optime refpondebit: nullum enim remedium novimus, quo fluidi arterialis venofique copia, et exinde impetus, celerius et certius minui potuerit.

Hic adnotare haud fupervacaneum effet, quod haec operatio cum omnibus hifce circumftantiis perfici debeat, quae ad fubitaneam vaforum relaxationem conducunt. AEgrum itaque lectum petere decet; et tali modo fe reclinare, ut artus mufculofque doloribus affectos movere non cogatur: tum venam in brachio, vel in utroque fortaffe, melius fuerit tundere, et fanguinem pleno rivo, patulis ex orificiis, detrahere. Febris intenfitas et aegri vires copiam fanguinis, una vice detrahendam, metiri debent.

Quamdiu autem, quotiefque, venae fectionem repetere oporteat, diverfae inter auctores funt fententiae. Riverius (α) monuit, phlebotomiam faepius iterandam effe: et, " Singulis igitur diebus," ait, " fanguis eft detrahendus, donec morbus remiferit, et dolores imminuti fuerint; nec refert,

(α) Opera Omnia, p. 420.

refert, si per decem, vel duodecim, aut etiam plures dies, sanguis detrahatur; quandoquidem is morbus hoc habet peculiare, ut ex frequenti venae sectione vires non dejiciantur, sicut in aliis morbis solet contingere." Sagax ille morborum Indagator, SYDENHAMUS (β), venae sectionem alternis diebus, ad quatuor vices, prout aegri vires, aetas, constitutio, aliaeque circumstantiae, suadent monentque, repetivit. Cl. PRINGLE (γ) phlebotomiam, si dolores acuti, et tumores circa articulos fuerint, usque ad remissionem dolorum, instituit. Celeb. autem LIEUTAUD (δ), ad septimum morbi diem: at, post eum, venae sectionem cum fructu celebrari posse negat. In his vero regionibus, perraro ante septimum febris remittit; et praeterea, in doloribus hujusmodi, gradui febris, non dierum numero, praxin accommodare oportet.

HIC adnotare liceat, quod aliquoties contingit, ut, post has largas evacuationes, aegrorum vires admodum debilitentur, et, quamvis febris removeatur, ipsi tamen, post longum tempus, immo per integram vitam, pristinam sanitatem non recuperent. Itaque, si, post unam vel alteram venae

(β) Sydenham. Opera Omnia, p. 274.
(γ) Pringle's Diseases of the Army, p. 163.
(δ) Lieutaud Precis de la Medicine pratique, p. 124.

nae sectionem, tumores et dolores circa articulos non minuantur, et pulsus non fiat liberior, melius erit plerumque venae sectiones topicas in partibus affectis instituere: his enim, ab expertis viris compertum est, vires nunquam dejici, sed cito dolores et sanguinis impetum minui.

PRAETEREA, si febris non vehemens, et originem ab irritamine in una singulari corporis parte duxerit; aut si aeger fuerit delicatulus, aut a diuturno convalescens morbo, quo admodum debilitatus fuerit, quando Rheumatismo plectebatur; tunc venae sectio topica huic intentioni optime respondebit.

CUCURBITULAS, quando eas applicare valemus, hirudinibus praeponerem; quoniam majorem sanguinis copiam, in breviori temporis spatio, illis quam his detrahere possumus: et, a subitanea vasculorum inflatorum depletione, irritatio citius removebitur, quam si venae sectio instituer-etur, quâ solum generalis vasculosi systematis depletio fit, et quae diu aliquando repeti debet, priusquam hanc metam attingere possit.

HUIC etiam intentioni, post venae sectionem, Cathartica antiphlogistica in usum veniunt, quae systema minime stimulant: talia sunt, sales neutri, cassiae et tamarindorum pulpae, quae alvum leniter solvunt. Enemata laxantia, quoniam al-

vus plerumque pertinaciter conſtricta eſt, quotidie injici debent.

Refrigerantia, uti hauſtus ſalini; diluentia cum nitro; aqua hordeata, &c. Pro potu communi, ſerum lactis merum, vel aceto, vel ſucco citri, vel limoniorum acidulatum, cujus copioſe bibat aeger; ſi quaevis autem horum ſibi ingrata fuerint, bibat cereviſiam tenuem, vel ſuccum e pomis expreſſum, ſed aquâ dilutum. Spirituoſa et cardiaca omnino evitari debent.

Diaeta debet eſſe tenuis, ex vegetabilium (ε) regno deſumpta. "Carnibus," inquit Sydenhamus (ζ), "prorſus interdico; quin et earum juſculo, quantumlibet tenui limpidoque."

Praeterea curandum eſt, ne aeger in nimis calido frigidove, ſed temperato ad gradum circiter 60 thermometri Fharenheitiani, cubiculo decumbat: quoniam calor ſupra hunc gradum, impetum ſanguinis adaugeret; et infra, ſpaſmum confirmaret.

Impetu autem ſanguinis minuto, ad ſecundam Indicationem perveniamus.

II. *Obſtructiones tollere.*] Hic iterum venae ſectio, et generalis et topica, uſurpari poteſt. Sudorifera etiam huic intentioni inſerviunt, et, poſtquam impetus ſanguinis minuitur, maxime proſunt.

(ε) Pringle. (ζ) Sydenh. opera omnia, p. 274.

profunt. Auctores quamplurimi haec omnibus caeteris remediis anteponunt; et optimo jure, quando probè ac caute uſurpantur. Hoc indicat Natura, quando in ſudores ſponte vergit. Sed, ſi, invitâ Naturâ, ſudores evocare conemur, priuſquam hoc attingere queamus, tanto in calore verſari debet aeger, ut ſyſtema admodum irritetur, et febris ingraveſcat.

Medicamenta huic uſui inſervientia quamplurima ſunt; inter quae, decoctum bardanae, ſarſaparillae, ſaſſafras, graminis, ſenekae praeſertim, ad praeſcriptum Pharm. Paup. Edin. confectum, remedium erit efficaciſſimum. Julapium ſalinum cum nitro (*n*), vel cum diluentium liquorum copia, admodum proficuum eſt. Sales volatiles, ſpiritus mindereri, cum minutis portiun-
culis Mithridatii frequenter repetitis, saepius cum fructu exhibentur.

~~culis~~

(*n*) Dr. Brockleſby dicit: "I am aſſured from numberleſs inſtances, that in ſtout young men, by taking ſix hundred grains daily, for four or five days ſucceſſively, and diluting plentifully, plain Nitre proves the moſt powerful and beſt ſudorific, in ſuch complaints, that I have ever tried; and this quantity, and even more, may be retained in the ſtomach, and paſs through the courſe of the circulation, by only diluting properly with thin beverages of water gruel, or ſage tea. Such quantities, in three or four days, ſeldom failed wonderfully to relieve the patient, and very often to cure him entirely, by the moſt plentiful and profuſe ſweats. *Vide* Obſervations on military diſeaſes, *a* p. 116. *ad* p. 124. Haec autem

methodus

Antimonialia etiam, quae mira antispasmodica virtute pollent, aptissime in hunc usum laudantur; et in hoc morbo efficacissime adhibentur. Plurimae sunt praeparationes, quae in praxi quotidiana prostant, a diversis medicis decantatae. Praecipuae sunt, vinum emeticum, tartarus emeticus, butyrum (ι) antimonii, pulvis Doctoris James, vel pulvis antifebrilis, in Nosocomio Edinensi usurpatus, nulli secundus. Sed, huic remedio, idem incommodum, sicut omnibus aliis antimonii praeparationibus, nisi acido conjunctis, accidit; nempe quod de earum virtute non semper certi sumus.

In omnibus hujusmodi classis medicaminibus, minutas tantum portiunculas ab initio exhibere, et deinde gradatim augere, debemus; sit aliquando, ut grana quinque, uni exhibita, vomitum creent; alteri vero nullum effectum edant. Quae medicamenti dubietas ab uno ex sequentibus pendere videtur:

1*mo*,

the patient, and very often to cure him entirely, by the most plentiful and profuse sweats. *Vide* Observations on military diseases, *a* p. 116. *ad* p. 124. Haec autem methodus ventriculo militis robusti, sed non delicatulae, convenire posset.

(θ) Monro on the diseases of the army, p. 145.

(ι) Nunquam in Rheumatismo ejus effectus vidi: sed, uti nauseam, vomitum, sudorem, excitat, et alvum leniter solvit; ita non dubium, quin etiam in hoc morbo prodesset.

1mo, A ventriculo, acido vacante.

2do, A diverſa ratione nitri in pulvere contenti. Medicaminis enim vis ſolum in parte antimonii regulina obtinet: itaque, quo plus reguli nitro calcinetur, vel quo plus nitri ſub ſeſe pulvis contineat; eo minus efficax remedium evadet.

3tio, Maxime etiam quod ad virtutes diſcrepat medicamentum, ſi per longum temporis ſpatium ſervetur, priuſquam uſurpatur: quippe docet experientia, quod praeparationes recentes, quae vires fere nullas poſſident, aetate tamen virtutibus polleant.

4to, Denique diverſi, a diverſa ventriculi idioſyncraſia, effectus diffluunt.

UT plurimum, nauſeam, vomitum, ſudorem, excitando, vel alvum leniter promovendo, hoc nobile remedium agit; et, ubi nullum nobis ſenſibilem effectum producit, nihil profuiſſe exiſtimatur (κ).

SUDOREM his remediis excitatum, blandis cum diluentibus, ad libitum continuare poſſumus, prout aegri aetas, vires, conſtitutio, nos ſuadent. Si morbus non remitteret, vel ſi nihil in melius mutaret; in eo caſu, Cl. MONRO, pulverem antimonialem, ad gr. v. in decocto ſarſaparillae, bis terve

(κ) An hoc verum ſit, vel an antiſpaſmodica virtute polleat, uti nonnulli volunt, haud nobis experientiae ſatis eſt, ut determinare poſſemus.

terve in die praebendo, lenem diaphoresin promovere solebat; donec Rheumatismos, alia medicamenta abnuentes, removeret (λ).

Quando Rheumatismus uni parti assideat, si brevi non in melius verteretur, sudorem ultra promovere vix licet; sed tantum, ut leni madore corpus rigaretur, et applicationibus topicis morbus profligaretur, conandum erit: inter quas, venae sectiones topicae, uti antea diximus, primum locum tenent.

Vesicatoria etiam huic intentioni, felici cum successu, saepissime adhibentur; quibus, ad oculi ictum, dolores quandoque abiguntur: si primum non responderit, alterum vel tertium applicandum est (μ).

Tepida fomenta emollientia, vel saccos herbis coctis repletos, ad partes affectas applicando; postea partes, fomentis laxatas, linimentis saponaceis,

(λ) Monro on the diseases of the army. p. 146.

(μ) Ranunculus (herba) recens, et succulentus in pultem contusus, et loco dolenti appositus, magnum semper dolorem excitavit, et epidermide in vesicam elevata copiosum serum adtraxit, atque hac ratione morbi dolores penitus dissipavit. In pertinacissimis ac inveteratis articulorum doloribus hujus herbae usum externum admodum salutarem saepius vidi. Störck Ann. med. secund. p. 128.

ceis, oleo volatili, Pharm. Paup. Edinen. illiniendo, dolores optime levabuntur. Cataplasmata etiam emollientia, ex pane et lacte, liliorum radicibus, croco, malva, althaea, &c. confecta, ac partibus affectis applicata, saepe proficua sunt.

Dolores aliquando adeo sunt atroces, ut noctes fere semper inquietae sunt: itaque opiata ad eos leniendos exposci videntur; sed ab his cavendum est. In morbis etenim inflammatoriis notum est, ea, dum febris urget, plus damni quam boni praestare. Ad haec, quanquam dolores opiatis mitigantur, quando tamen ad partes revertitur sensilitas, acriores longe deveniunt. Dum febris urgebat, enemata subinde injecta profuerunt: sed quando remiserit, Cl. Pringle gummi guiacum (v) cum paucis sal. corn. cerv. granis, hora somni sumendum, exhibuit; quo alvus bis vel ter in die soluta est, quodque ad reliquias morbi fugandas optime contulit. Obstructionibus per haec remedia sublatis, Indicatio ultima nunc tractanda restat.

III. *Vires refocillare.*] Vires quandoque, post venae sectiones repetitas, vel per sudores protractos, admodum debilitantur: itaque cibi nutrientes, at concoctu faciles, praebendi sunt. Aeger omnem

(v) p. 164.

omnem ſubitam, a calore ad frigus, vel a frigore ad calorem, mutationem vitare, et in priſtinum vitae genus (ξ), quod ad victum, aërem, et exercitia, pedetentim ſe recipere debet; ita tamen ut neque vinum, neque liquorem ſpirituoſum quemlibet, neque etiam cibos, ſive ſale ſive aromatis conditos, ſive etiam δυσπεπτα quaecunque, niſi diu poſtea, deguſtare liceat. Amara quoque, ſtomacho grata, danda ſunt. Cortex Peruvianus, bono cum ſucceſſu, ad corpus roborandum, ſi in urina (ο) ſedimentum apparet, uſurpari queat. Ad balneum frigidum etiam fugiendum eſt; quod corpus firmum ac agile reddet. Sed huic ultimae Intentioni ab omnibus fortaſſe palmam praeripiet equitatio.

(ξ) Sydenham. oper. omnia p. 275.

(ο) "Some phyſicians," dicit Celeb. PRINGLE, "have ventured to give the bark in acute Rheumatiſms, after a plentiful V. S. as ſoon as a ſediment appeared in the water, tho' ſome degree of a fever remained, and the pains were ſtill conſiderable. I have had ſome ſucceſs myſelf in giving it ſo early, but have not ſeen caſes enough to recommend the practice to others. Diſeaſes of the army, p. 166.

F I N I S.